

Anteckningar från rådslag, tema biologisk mångfald i Västerhavet 2017-10-06

Processmetod: Publiken var uppdelad i grupper om 7-8 personer. Varje föreläsare inledde med en fråga om sitt ämne och grupperna diskuterade någon minut. Varje föreläsare avslutade med en fråga kopplat till vattenrådets roll. I varje grupp fanns en sekreterare. Dessa anteckningar bygger på gruppernas diskussioner samt på den avslutande diskussionen. Synpunkter har också lämnats på ett "klotterplank".

Deltagarlista finns sist i detta dokument.

Biodiversitet. Kennet Lundin

1. Hur ska vi få med historiska förluster av biologisk mångfald i marin förvaltning?
2. Var ska vi lägga referensramarna?
3. Hur möter vi nya utmaningar som införda arter, havsförurning och klimatförändring?
  - Ökad kunskap om det historiska läget. Hur ska vi få med det långa perspektivet? Intervjua äldre personer. Där data saknas – jämföra med likande områden.
  - Sprida kunskap, även om historisk data, ex. fiske av tonfisk Köpenhamn. Pedagogisk utmaning!
  - Behöver ta reda på varför vissa arter försvunnit, för att se om det går att få tillbaka men vissa förändringar går ju inte att reversera.
  - Snabb förändring är tecken på att något hänt inom systemet.
  - Anpassa kriterierna för statusklassningen (vattenförvaltningen)
  - Referensramar – jämföra med tillstånd före storskalig trålning (30-talet?). Ev kan det skilja mellan olika arter.
  - Skydda fler områden

Fisket i Kattegatt, Erika Axelsson

1. Hur ska vi gemensamt kunna verka för att ha hållbara fisk- och skaldjursbestånd som vi samtidigt kan nyttja?
2. Hur kan vi förvalta och göra att det blir bättre, samt hur ska uttaget se ut?
  - Bättre regler som är anpassade efter bestånden. Politiken måste lyssna på forskare (ICES).
  - Ekonomiska styrmedel som gynnar skonsamma fiskemetoder.
  - Fasa ut bottentrålningen.
  - Tillsyn och kommunikation mellan myndigheter och fiskare
  - Kommunikation för att konsumenter ska kunna göra bra beslut
  - Utbildning kopplat till fiskelicenser – förnygring i fiskebranschen
  - Satsas det mer på vattenbruk så kommer det att komma mer forskning. I dagsläget är det svårt att få lönsamhet i vattenbruksverksamheter. Det finns tröghet i det svenska byråkratiska systemet, så utvecklingen går långsamt med i Sverige.
  - Akvapoi (typ stadsjord gör det i Göteborg).
  - Odlingen ska vara etisk och ta hänsyn till djurskyddsfrågor
  - Slutna havsbaserade odlingar.
  - Det behövs ett moderniserat regelverk.
  - Hårdare regler för hummerfiske. (bra)
  - Sluta mata tamdjur med fiskfoder.
  - Gynna vegetarisk kost/foder, minska användningen av animaliskt protein.
  - Fler skyddade områden, för sårbara och långlivade arter.

- Samverka med Danmark och Norge, knyta vatten- och havsförvaltningen närmare. Få mandat och knyta dessa frågor närmre. Internationellt samarbete med helhetsperspektiv.
- Det skyddas hårt i utkanten av skyddade områden.
- Verka för att inrätta fler marina skyddade områden.
- Verka för att förbjuda bottentrålning i skyddade områden.
- Hur bevakas skyddade områden. Det är väldigt svårt att upptäcka tjuvfiske.
- Börja med att analysera varför vi har ett överfiske. Tydligare politik och måste få bort subventioner i fisket för att få bort överfisket. Oanständigt överfiske i nationellt och internationellt vatten.
- Fiske är inte lönsamt om det inte var för subventionerna.

Effekter av bottentrålning, Ingrid Tjensvoll

Vill vi bevara ett trålfiske och i så fall, hur ska vi göra det men samtidigt behålla biodiversiteten?

- I kosterhavet har användningen av trålbord just reglerats (där används lättare trålbord, håller på att undersöka ifall det går att använda flygande trålbord i kosterhavet). Mer forskning på skonsam trålning behövs, mer selektiva redskap.
- Det har gjorts en sedimentundersökning i Kosterhavet (finns på hemsidan). De får bara tråla tre dagar i veckan. På väldigt mjuk botten tar det lång tid innan sedimentet sjunker. Om det bara trålas tre dagar i veckan, så blir det inte lika höga halter i partiklar i vattnet.
- Tittar på att begränsa trålningen under lekperioderna för fisk och koraller.
- Begränsa mängden trålning. Avsätta begränsade områden. En trålad botten kan vara produktiv för vissa arter (plattfiskar)
- Helt trålningsfria områden avsätts.
- Mer kunskap behövs om hur larver påverkas av trålning och grumligt vatten.
- Trålning kan göras i anpassade cykler, beroende på vilka arter som påverkas.

Exploatering och påverkan på ålgräs, Kristjan Laas

Varför är min lilla fritidsbåt ett hot mot ålgräset? Hur kan kustvattenråden bidra till skydd och återplantering av ålgräs?

- Informationskampanjer och informera kommuner.
- Ha möjlighet att ha båten på land när den inte används.
- Ha båtpooler (jämför bilpooler) istället för att alla har en egen båt som används sällan.
- Kustvattenråd har stor kontaktnät. Jobba med informationsspridning och påverkansarbete. Vilken typ av bryggor som påverkar minst. Hur svårt det är att kompensera. Att det inte alltid går att kompensera.
- Om kompensationsåtgärder ska genomföras. Gör dessa först och ge tillstånd om de fungerar.
- Ta fram underlag för alla kustkommuner.
- Ta bort bryggor som påverkar negativt och kanske inte används. Bygg om bryggor som påverkar mycket, ex. flytbryggor.
- Ta bort rättighet till båtplats för nybyggnation
- Se över styrmedel ex. vad Länsstyrelser får besluta om, taxor mm. Mer resurser för tillsyn.
- Erbjud fler kommunala bryggalternativ på djupare vatten.
- Varför försvann ålgräset? Det är fortfarande oklart varför. Både övergödning och fiske diskuteras. Är det någon idé att restaurera utan att veta vad som orsakats nedgången?
- Inrätta biotopskyddsområden i kommunen, som tas i åtanke vid prövning se Kungälv.
- Informera om handbok för restaurering av ålgräsängar.
- Genomför workshop om ekosystemtjänster med beslutsfattare

Skydd av marina områden, Johanna Stedt

Hur stor del av Sveriges marina områden är skyddade? Just nu är 12 procent skyddade men skydden ser olika ut och innebär inte alltid att känsliga arter skyddas.

Naturskyddsföreningens syn, Ellen Bruno

Vad är din vision för Västerhavet och vilken är din roll i att uppfylla en gemensam vision för Västerhavet?

- Frågorna behöver komma ut och nå ut. Bra exempel är Västerhavsveckan.
- Mer information ut till kommuner mm.
- Miljömålsarbetet tas inte på allvar. Vi har bra miljömål och FN mål, men de arbetas inte med på allvar. Använd det som finns! Det ska vara klart 2020/2030.
- Arbetet med kust och hav måste inkluderas redan från början i beslutsprocesserna.
- På kommunal nivå är det ett glapp till de nationella målen, de är inte med i processen som de borde.
- Vattendirektivet kommer snart att skärpas.
- Skräp i havet har varit en isbrytare för information om havet.
- Nationellt samarbete om plast i havet.
- I nya stadsbudgeten finns anslag för naturpedagogik.
- Det finns pengar. Men varför finns det inga lösningar?
- Det finns pengar, vilka lösningar och innovationer ska vi satsa på? Vad kan vattenråden göra?
- Fler restriktioner för sportfiske i havet.
- Organisationen för arbetet med havet fungerar inte tillräckligt bra.
- Vattenråden behöver ha en funktion.

Avslutande diskussion

Kunskap om biologisk mångfald måste kommuniceras tydligare

- Jobba mer i skolan. Det måste komma igen i tonåringar och lite äldre personer. Det behövs påfyllnad med kunskap hela livet.
- Bygga appar kring ökad kunskap om biologisk mångfald kanske skulle vara en grej? Haka på Pokemon trenden. Samverka med spel/saker som folk redan är intresserade av.
- Kanske samla information (appar mm) på något sätt. Rappen (HaV och GU har gjort den). Ett sätt att lätt rapportera in organismer som du sett när du är ute i naturen.
- Något för vattenråden att göra: sprida och fånga upp kunskap.
- "Barnens hav" finns via Naturskyddsföreningens hemsida.
- Mycket information vänder sig till yngre barn och vuxna. Hur når vi äldre barn och unga vuxna?

Konsumenters påverkan

- Efterfråga bättre fiskad fisk och skaldjur.

Ekonomiska styrmedel behöver vara effektiva

- Ta bort subventioner. Sen kan ekonomiska styrmedel användas för att styra vidare.

Inventera ålgräsängar

- Det är länsstyrelsens ansvar men även kommunens.
- I Skåne går det att rapportera in ålgräs som medborgare (mer medborgarforskning). Det sprider kunskap och väcker intresse! Lockar ut folk i naturen, får hjälp och lär dem något.

Kommunikation mellan olika sektorer

- Vilka sektorer. Det finns mycket kunskap inom olika grupper, men den når inte ut utanför den egna gruppen.

Sara Ejvegård: frågor om buller

- Hur ser planer ut för att reglera buller och ljud? Är det skillnad mellan elmotorer och andra motorer?
  - o Elmotorer är tysta.
- Det är bara FOI som forskar på buller (försvarets forskningsanstalt).
- Det behövs mer kunskap.
- På land får du inte terrängköra, men i vatten får du köra vart du vill hur fort du vill. Är det en fråga som kan drivas?

Skyddade områden har en väldigt viktig skyddande funktion

- Det behövs mer skydd och fler skyddade områden.

Strategi för förvaltning och skydd för marina områden i västerhavet

- Regeringsuppdrag mm.
- Mål: öka marina områdesskyddet. Hur ska vi uppnå målet med 10% representativa funktionella skyddade områden.
- Handlingsplan för grön infrastruktur.
- Ge underlag till Hav för den statliga havsplaneringen (också komma kommunen till del)
- Stärka befintliga skydd och införa nya.
- Remiss kommer ut i mars 2018 (håll utkik efter den)
- Kan kustvattenråden vara ett dialogforum för remissen? JA
- Videoinvitering av Kattegatt finns nu på Hallands länsstyrelses hemsida.

Klotterplanket

Skapa ett ungdomsråd inom kustvattenråden (se klimatarbete Jönköpings län)

Falkenbergs kommun tar "Matchen mot plasten" Vill flera vara med? Bra tips? Samverkan?

Deltagare se nästa sida.

Deltagare

Ingela Danielsson	Falkenbergs kommun	Kristin Johansson	Naturskyddsföreningen Ängelholm
Thomas Gunnarson	Familjordbrukarnas riksförbund	Amanda Nylund	Naturskyddsföreningen, Havsnätverket Väst
Gunilla Ahlman	Fiskevattenägarna Västra Sverige	Johanna Stedt	naturum Kullaberg, Länsstyrelsen Skåne
Ann-Sofi Holmgren	Framtid Gottskär	Malin Melén	naturum Kullaberg, Länsstyrelsen Skåne
Kenneth Lundin	GGBC	Caroline Karlsson	Naturvårdsbiologi Halland
Karin Emilsson	Göteborgs Ornitologiska förening	Malin Strand	SLU
Kristjan Laas	Göteborgs Universitet	Ulla Buhr	SNF
Eva Anani	Hallands Naturskyddsförening	Markus Lundgren	Sportfiskarna
Marie-Helene Bergstrand	Halmstads kommun	Linn Ekberg	Steninge Natur- och miljöförening
Daniel Bergman Sjöstrand	Havsnätverket Väst	Ulf Bjerstaf	Strandmiljö Laholm
Felicia Ulltin	Havsnätverket Väst	Lars Andersson	Suseåns Vattenråd
Linda Gustafsson	Havsnätverket Väst	Gunvor Petersson	Södra Hallands Naturskyddsförening
Anne Udd	Kattegatts kustvattenråd.	Cecilia Trolin	Uddevalla kommun
Bo Gustafsson	Falkenbergs kommun	Gunilla Magnusson	Uddevalla kommun
Christian Johansson	Kungsbacka kommun	Sofia Ström	Uddevalla kommun
Hanna Ångman	Kungsbacka kommun	Josefin Levander	Vattenmyndigheten Västerhavet
Karl Johan Bondeson	Kungälv kommun	Bo Svärd	Vattenrådet för Bohuskusten
Lena Olofsdotter	Laholms kommun	Boel Lanne	Vattenrådet för Bohuskusten
Torsten Kindt	Laholms kommun	Catarina Nilsson	VIVAB
Erika Axelsson	Länsstyrelsen Halland	Gabriella Kahlow	VIVAB
Jeanette Erlandsson	Länsstyrelsen i Halland	Åsa Larsson	Ängelholms kommun
Bo Gustafsson	Länsstyrelsen i Hallands län	Inger Standar-Björkman	Öckeröarnas naturskyddsförening
Ewa Lavett	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	Kenneth Carlsson	Öckeröarnas Naturskyddsförening
Maria Kilnäs	Länsstyrelsen i Västra Götaland	Ulla Hallqvist	Öckeröarnas Naturskyddsförening
Clas Rosander	Miljöpartiet Halland	Ingrid Tjensvoll	
Ellen Bruno	Naturskyddsföreningen	Sara Ejvegård	
Ola Kalén	Naturskyddsföreningen	Ulrika Marklund	
Björn Ericson	Naturskyddsföreningen Halmstad		
Karin Ekeborg	naturskyddsföreningen i Bohuslän		
Stig Johannesson	Naturskyddsföreningen i Kungälv		